

Ett klokare val för Danderyd

Liberalt handlingsprogram för Danderyds kommun

Antaget den 16 december 2025

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Skola och utbildning i världsklass.....	4
Klok ekonomisk styrning.....	5
Ett tryggt åldrande.....	6
En nära vård och socialtjänst.....	7
Hållbar stadsutveckling med levande kommundelar.....	9
Ett klimatsmart och miljövänligt Danderyd.....	11
Hållbara resor och en tillgänglig kommun.....	12
Kultur, idrott och mötesplatser för alla.....	13

Inledning

Liberalerna tror på människors frihet, ansvar och möjligheter att forma sina egna liv. I en tid präglad av ökande otrygghet, klimatförändringar, stora demografiska förändringar och ett hårdnande debattklimat, krävs en politik som sätter individen i centrum och som står upp för frihet, ansvar och kvalitet.

Det kommunala uppdraget är avgörande för människors vardag. När skolan, äldreomsorgen, barnomsorgen, kollektivtrafiken och tryggheten fungerar – då fungerar samhället. Därför prioriterar Liberalerna fungerande samhällstjänster före symbolpolitik och förenklade lösningar. Danderyd ska vara en kommun där barn får en kunskapsinriktad och trygg skolgång, där äldre kan åldras med värdighet och leva i frihet, och där samhällsservice håller hög kvalitet i varje kommundel.

Danderyd är en stark kommun med engagerade invånare, höga resultat i skolan, låg brottslighet och goda levnadsvillkor. Men dessa framgångar är inget vi kan ta för givet. Vi står inför betydande utmaningar: ett ökande investeringsbehov, en åldrande befolkning, ett minskande elevantal, ett osäkert finansiellt läge och ett växande behov av förebyggande socialt arbete. För att möta detta krävs tydliga prioriteringar och en politik som värderar kvalitet före kortsiktiga skattesänkningar och som inger framtidstro. Samtidigt ska kommunens verksamhet präglas av effektivitet och omsorg om skattebetalarnas pengar.

Liberalerna i Danderyd vill se en sammanhållen kommun med levande kommundelar där det finns bostäder, service och grönområden för alla åldrar. Vi står upp för kunskapsskolan, en högkvalitativ och tillgänglig välfärd, ett rikt kulturliv, trygga offentliga miljöer och en klimatsmart samhällsutveckling. Det offentliga ska inte vara större eller mindre; det ska vara bättre – klokt helt enkelt. Vi vill fortsätta utveckla Danderyd som en fri och trygg kommun där varje individ ges möjlighet att växa och bidra.

Skola och utbildning i världsklass

Danderyds skolor hör till de bästa i Sverige. De höga resultaten i grundskolan är ett bevis på att vårt långsiktiga arbete för kunskap, trygghet och kvalitet ger resultat. För att fortsatt ligga i framkant krävs långsiktiga satsningar på lärande, arbetsro, likvärdighet och fysisk skolmiljö.

Liberalerna står fast vid att skolan ska vara en kunskapsskola där alla elever får förutsättningar att nå sin fulla potential, oavsett bakgrund eller behov. Det kräver att vi får behålla kunniga och engagerade lärare, tidiga insatser, spetsundervisning och ett pålitligt särskilt stöd. Läsförmåga ska kontrolleras med beprövade metoder och elever som halkar efter ska omedelbart få stöd. Det är viktigt att kommunen går vidare med att etablera en resursskola. Samtidigt ska särskilt begåvade elever stimuleras och kunna gå snabbare framåt i sin utveckling.

En trygg skolmiljö, både socialt och fysiskt, är avgörande. Därför renoveras nu äldre skolbyggnader och nya skollokaler byggs i bland annat Enebyberg och Stocksund. Danderyds gymnasium rustas upp och vi vill se en fortsatt utveckling av skolmiljön med fokus på både elevernas och personalens behov.

Även om eleverna generellt mår bra och är nöjda i Danderyd är psykisk ohälsa ett växande problem. Den centraliserade elevhälsan behöver förstärkas för att bättre möta både psykisk och fysisk ohälsa. Samverkan mellan skola, region och socialtjänst är avgörande, inte minst för att motverka utanförskap och förebygga hemmasittande. Även samarbetet med andra myndigheter, såsom polis, är nödvändigt för att tidigt kunna fånga upp ungdomar som riskerar att hamna snett. Samtidigt är det viktigt att skolan ställer tydliga ordningskrav och att föräldrar tar ett större ansvar för barns uppförande.

Förskolan är avgörande för barns utveckling, lärande och trygghet. Liberalerna vill öka andelen behöriga förskollärare, se över möjligheterna till längre öppettider samt ge alla barn rätt till 30 timmar i veckan i förskola – även de som har föräldrar som är föräldralediga med yngre syskon hemma. Vidare behövs en blandning av små och större enheter, men alltid med barnens bästa i centrum.

Fristående skolor, förskolor och gymnasieskolor är en viktig del av utbildningsutbudet. De ökar valfriheten för både föräldrar, barn och ungdomar och bidrar samtidigt till höjd kvalitet genom att konkurrensutsätta de kommunala verksamheterna. I dag går en betydande andel av Danderyds barn och unga i fristående skolor, förskolor och gymnasieskolor, och det är viktigt att kommunen vårdar relationerna med dessa aktörer. Samtidigt måste de skattemedel som går till fristående verksamheter oavkortat användas till undervisning, och skolor ska inte drivas i religiöst syfte. Varje kommundel bör dessutom ha minst en stark kommunal skola för att säkerställa en mångfald av aktörer att välja mellan.

Liberalerna tog initiativ till den senaste skolutredningen, som tydligt visar att det sjunkande elevantalet i kommunen kräver åtgärder. Även om forskning visar att mindre klasser leder till ökad

studiero och bättre resultat, innebär dagens skolpengssystem att alltför små klasser riskerar att skapa en ohållbar ekonomi för skolorna och därmed påverka kvaliteten i undervisningen negativt. För att säkra fortsatt hög kvalitet behöver en ny skolstruktur övervägas – självfallet i nära dialog med både föräldrar och profession. Den demografiska utvecklingen är ett faktum, och Danderyds skolsystem måste anpassas för att möta dagens behov utan att kompromissa med elevernas rätt till en bra utbildning.

En fungerande demokrati kräver kunskap om samhället och politiken. För att stärka förstagångsväljarnas kunskaper vill vi ge partierna möjlighet att, inför valen, informera och diskutera politik med elever på kommunens gymnasieskolor.

Liberalerna vill:

- värna kunskapsskolan
- säkerställa särskilt stöd för elever som halkar efter
- etablera en resursskola
- utveckla spetsundervisningen
- fortsätta stärka elevhälsan
- förbättra samverkan mellan skola, region och socialtjänst
- införa tydligare ordningskrav
- öka andelen behöriga förskollärare
- ge alla barn rätten att gå i förskola 30 timmar i veckan
- värna en mångfald av förskolor, både små och stora
- säkerställa minst en kommunal skola i varje kommundel
- se över kommunens skolstruktur
- tillåta politiska partier att, inför valen, informera och diskutera politik med förstagångsväljare på kommunens gymnasieskolor

Klok ekonomisk styrning

Danderyd står inför stora ekonomiska utmaningar de kommande åren. Ett minskat antal barn och en växande andel äldre innebär att kommunens största verksamheter, skola och omsorg, måste anpassas för att vara både effektiva och ekonomiskt hållbara på lång sikt. Samtidigt är investeringsbehoven betydande: skolor och förskolor behöver renoveras, äldre fastigheter kräver underhåll och VA-ledningar måste renoveras eller nyanläggas. Därtill råder osäkerhet kring det statliga utjämningssystemet, där förändringar kan innebära att Danderyd tvingas betala ännu mer till andra kommuner.

Mot denna bakgrund menar Liberalerna att det är avgörande att prioritera kvaliteten i kärnverksamheterna före kortsiktiga förslag om skattesänkningar. Danderyd har redan en av Sveriges lägsta kommunalskatter och utrymmet för ytterligare sänkningar är begränsat om kommunen samtidigt ska klara sina grundläggande uppdrag. För att möta framtiden krävs en

ansvarsfull ekonomisk politik, långsiktiga investeringar och ett balanserat bostadsbyggande som gör det möjligt för fler skattebetalare, särskilt barnfamiljer, att flytta in i kommunen. För att bättre utnyttja det befintliga bostadsbeståndet och stärka möjligheterna till flyttkedjor ser vi även ett behov av att sänka reavinstskatten.

Danderyd har ett av Sveriges absolut bästa företagsklimat, vilket är ett resultat av långsiktigt arbete, nära dialog och en gemensam vilja att skapa bästa möjliga förutsättningar för företagande.

Liberalerna i Danderyd ser ett starkt och växande näringsliv som en grundpelare för hela kommunens och länets utveckling. Företagen skapar jobb, stärker skattekraften och bidrar till den välfärd som alla Danderydsbor tar del av. Därför är det avgörande att kommunen fortsätter att vara en partner som underlättar för de som driver och utvecklar verksamheter här.

Liberalerna vill:

- prioritera kvalitet i kommunens kärnverksamheter före skattesänkningar
- anpassa skolan och omsorgens struktur för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi
- genomföra nödvändiga investeringar i underhåll av fastigheter, vatten- och avloppssystem och vägnät
- säkerställa att kommunens verksamhet präglas av effektivitet och omsorg om skattebetalarnas pengar.
- arbeta för att förändringar i det kommunala utjämningsystemet inte ska slå orättvist mot Danderyd
- verka för sänkt reavinstskatt

Ett tryggt åldrande

Alla människor har rätt att leva hela livet som de unika individer de är, och en central del av Liberalernas äldrepolitik är att motverka ålderism. Äldreomsorgen i Danderyd ska präglas av trygghet, valfrihet och hög kvalitet – oavsett om omsorgen utförs av kommunen eller av privata aktörer. För att säkerställa detta krävs en starkt kvalitetsuppföljning inom hela äldreomsorgen, särskilt inom hemtjänsten där individens trygghet och självbestämmande alltid måste stå i centrum.

Alla ska kunna känna sig trygga med sin hemtjänst och kunna kommunicera med personalen på svenska. En fast omsorgskontakt inom ett team skapar kontinuitet och trygghet, samtidigt som omsorgen kan individanpassas efter behov. För att höja kvaliteten ytterligare vill Liberalerna att hemtjänstpersonalen ska fokusera på omvårdnad, medan exempelvis städning och tvätt kan utföras av andra aktörer. Det frigör tid för det som verkligen räknas: omsorg och mänsklig närvaro.

Äldres fysiska och psykiska hälsa måste följas upp regelbundet. Alla äldre i omsorgen ska ha tillgång till läkare för att säkerställa rätt läkemedel, god nutrition och en helhetsbild av hälsoläget. Undernäring och ofrivillig ensamhet är exempel på risker som måste förebyggas genom aktiv uppföljning, bra måltider och social gemenskap. Därför vill Liberalerna sätta guldkant på äldreboenden. Maten ska vara näringsrik, välsmakande och möjlig att njuta av tillsammans med ett

glas vin om så önskas, och alla ska ges möjlighet att ta del av kultur och aktiviteter som man själv kan påverka. Verksamhetschefer på äldreboenden bör vara sjuksköterskor med specialistkompetens i geriatrik, eftersom många boende är multisjuka och har komplexa behov.

Trygghetsboenden är en viktig del av en värdig äldreomsorg. Kevinge seniorbostäder är sedan några år omvandlat till ett trygghetsboende där man hyr sin lägenhet, och där det finns en restaurang, sociala aktiviteter, med mer. Men det behövs fler. Närmast siktar kommunen på att ordna ett trygghetsboende i Enebyberg och på sikt säkerställa att det finns minst ett trygghetsboende i varje kommunal. Dessa boenden ska erbjuda gemenskap, trygghet och tillgång till sociala aktiviteter.

Även för personer med funktionsnedsättning är kvaliteten i omsorgen avgörande. LSS-personal ska vara utbildad för att möta behoven hos personer med olika funktionsvariationer, och stödet ska bygga på respekt, delaktighet och rätt till självbestämmande.

Liberalerna vill:

- stärka kvalitetsuppföljningen inom äldreomsorgen
- språksäkra hemtjänsten
- införa en fast omsorgskontakt
- säkerställa regelbunden uppföljning av äldres fysiska och psykiska hälsa
- garantera tillgång till läkare för alla äldre inom omsorgen
- säkerställa bra måltider, social gemenskap och möjlighet att ta del av kultur och andra aktiviteter på äldreboenden
- utveckla nästa trygghetsboende i Enebyberg
- etablera minst ett trygghetsboende i varje kommunal
- förbättra bemötandet i LSS-verksamheten

En nära vård och socialtjänst

En god, tillgänglig och nära vård är en förutsättning för en trygg och välmående kommun. Primärvården i Danderyd får överlag höga betyg, men i vissa fall har tillgängligheten varit sämre. Liberalerna vill därför följa upp primärvården och stärka den när det behövs, eftersom det är invånarnas första kontakt med vården. Med en mer resurssatt primärvård kan fler få hjälp snabbt och i tid. Det förebyggande arbetet behöver utvecklas och kontinuiteten i vårdkontaktarna säkras. Därför ska alla invånare ha rätt till en fast namngiven läkarkontakt.

Särskilt viktigt är att utveckla äldrecentrerade vårdinsatser för att upptäcka ohälsa i ett tidigt skede. Genom särskilda äldrevårdcentraler, med kompetens och resurser inriktade på äldres hälsa, kan insatser samlas under ett tak. Det ger bättre möjligheter att upptäcka problem tidigt, följa upp behandlingar och samordna olika vårdinsatser. Vidare är det viktigt att vårdcentralerna är tillgängliga även utanför kontorstid. Liberalerna vill därför att minst en av kommunens vårdcentraler ska hålla kvällsöppet samtliga vardagar.

Utöver primärvården vill Liberalerna också satsa på den nära vården i form av närakuter. Närakuterna är en viktig del av vårdkedjan – de ger invånarna snabb tillgång till vård nära hemmet och avlastar akutsjukhusen. Under det socialdemokratiska styret i Region Stockholm har närakuten på Hötorget stängts, och de beslutade närakuterna i Jakobsberg och Skärholmen har aldrig öppnat. Nu finns planer på att avveckla närakuter som inte är samlokaliserade med akutsjukhus. Även om Danderyds närakut inte är hotad, är Sollentunas närakut det. Om den skulle stänga, skulle belastningen i Danderyd genast öka. Liberalerna verkar därför för att rädda samtliga närakuter.

För att stärka tryggheten för äldre måste övergången mellan regionens vård och kommunens omsorg fungera sömlöst. När en äldre person skrivs ut från sjukhus eller geriatrik får det inte uppstå glapp i vården. Liberalerna vill se tydligare rutiner, gemensamma vårdplaner och ett nära samarbete mellan regionens vårdgivare och kommunens omsorg. I dagsläget genomför kommunen initiativet ”Under Samma Tak” på Stocksunds vårdcentral, där socialtjänsten möter äldre och anhöriga tillsammans med regionen två dagar i veckan. Liberalerna vill nu att initiativet permanentas och utvidgas till fler vårdcentraler. På så sätt kan varje äldre person känna trygghet i att stödet fortsätter utan avbrott – från vårdcentral och sjukhus till hemtjänst och särskilt boende.

Liberalerna vill också utveckla möjligheten till direktintag på geriatriska vårdavdelningar. Genom exempelvis direktintag till Danderyds geriatrik behöver patienterna inte passera akuten, vilket innebär snabbare tillgång till rätt vård, minskad stress och kortare väntetider – samtidigt som Danderyds akutmottagningar avlastas.

Den nya socialtjänstlagen ställer högre krav på ett systematiskt och förebyggande arbete. Liberalerna ser detta som en möjlighet att ytterligare stärka de tidiga insatserna inom skola, vård och socialtjänst. Arbetet med digitalisering, bekämpning av välfärdsbrottslighet, anpassning till den demografiska utvecklingen och ökad krisberedskap behöver intensifieras.

Satsningar på elevhälsa och elevsociala team är viktiga exempel på hur tidiga insatser kan förebygga ohälsa. Det pågående framgångsrika samarbetet mellan skola och socialtjänst för att motverka att barn bli hemmasittare behöver fortsätta. För vuxna är satsningar på första linjens psykiatri avgörande. Den höjda ersättningen för samtalsbehandling på vårdcentralen måste därför återinföras, så att vårdcentralerna får rätt incitament att ta emot fler patienter och erbjuda tidigt stöd.

En utmaning i Danderyd är den ökande missbruksproblematiken bland barn och unga. Kommunens egna undersökningar visar att ungdomar i Danderyd konsumerar alkohol i större utsträckning än i andra kommuner, och att många föräldrar har en alltför tillåtande attityd till alkoholkonsumtion. Även exponeringen för narkotika är högre i Danderyd än i övriga delar av länet. Kommunen behöver därför fortsätta sitt förebyggande arbete mot alkohol- och narkotikaanvändning bland unga, och säkerställa att personer med missbruksproblematik snabbt får tillgång till vård och stöd.

Även om Danderyd ligger väl till i arbetet mot våld i nära relationer finns sannolikt ett stort mörkertal, ofta i kombination med beroendeproblematik. Kommunen behöver därför fortsätta arbeta aktivt med informationsinsatser för att nå dem som utsätts för våld och sänka tröskeln för att söka hjälp.

Liberalerna vill:

- stärka primärvården
- verka för att fler erbjuds listning hos en fast, namngiven, läkare
- utveckla äldreomsorgscentraler
- införa kvällsöppet samtliga vardagar på minst en av kommunens vårdcentraler
- stoppa nedläggningen av närakuter
- införa tydligare rutiner och gemensamma vårdplaner mellan region och kommun
- permanenta och utvidga initiativet ”Under Samma Tak”
- möjliggöra direktintag till geriatriska vårdavdelningar
- förstärka det förebyggande arbetet inom skola, vård och socialtjänst
- intensifiera arbetet med digitalisering, krisberedskap och bekämpning av välfärdsbrottslighet
- satsa på elevhälsa och elevsociala team
- återinföra den högre ersättningen för samtalsbehandling på vårdcentral
- fortsätta det förebyggande arbetet mot alkohol- och narkotikaanvändning bland unga
- erbjuda personer med missbruksproblematik vård och stöd
- fortsätta genomföra informationsinsatser mot våld i nära relationer

Hållbar stadsutveckling med levande kommundelar

Liberalerna vill se ett Danderyd som växer med omsorg, där varje kommundel är levande, trygg och anpassad för människor i alla åldrar. Unga ska kunna bo kvar i kommunen eller återvända med sin familj, och äldre ska kunna hitta en mindre bostad i sin närmiljö då de flesta är rotade i kommundelen där de bor. För att möjliggöra detta krävs en balanserad och långsiktig stadsutveckling där bostäder, service och grönområden samspelar. När kommunen är färdigbyggd ska den vara planerad för demografisk balans, så att människor kan leva större delen av sina liv, genom olika faser, i Danderyd. Demografisk balans är också viktig för en långsiktigt hållbar kommunal ekonomi.

Byggandet behöver ske på ett sätt som gör att varje kommundel utvecklas med rätt karaktär och med respekt för kulturhistoriska värden samt fungerande trafiklösningar. Liberalerna vill därför ta fram en stadsplan för Danderyd där det tydligt framgår vad som ska byggas, hur det ska gestaltas och hur grönområden ska bevaras, så att byggherrar vet vad som gäller redan innan projektering.

Under de kommande åren planeras viktiga utvecklingsprojekt i och omkring torgen i Enebyberg, Nora och Djursholm. Där ska bostäder, service, mötesplatser och rekreationsytor skapas för människor i alla åldrar. Ytterligare platser som kan bli aktuella för exploatering är Klövergården och Östberga handelsområde. Klövergården är särskilt viktigt ur demografisk synvinkel, då platsen skulle kunna möjliggöra att ett tiotal barnfamiljer, med omkring 20 barn, flyttar in.

Liberalerna vill se en blandning av småhus, bostadsrätter och hyresrätter, med god närmiljö, grönytor och småskalighet i områden där flerbostadshus uppförs. Studier visar att efterfrågan främst gäller större lägenheter med fyra rum eller fler, samt radhus och parhus. För att skapa de flyttkedjor som kommunen behöver och bidra till bättre demografisk balans bör framtida bostäder utformas utifrån dessa behov och önskemål.

Kommunen bör också ställa sig positiv till nya boendeformer, såsom byggemenskaper, där flera hushåll går samman och bygger flerfamiljshus tillsammans, ofta med hållbarhetsprofil och innovativ design. Detta kan vara särskilt intressant på mindre tomter som stora byggaktörer inte prioriterar. Som pilotprojekt bör kommunen överväga att tillhandahålla mark för detta ändamål, vilket kan underlätta för barnfamiljer att bosätta sig i Danderyd.

Stadsutvecklingen ska även möta gemensamma behov som nya äldreboenden, skolor, idrottsanläggningar och arbetsplatser. Ett särskilt fokus bör ligga på utvecklingen av Danderyds sjukhusområde, som dessutom är kommunens största arbetsplats.

För att stärka Danderyds attraktivitet och öka trivseln vill Liberalerna att bullervallar upprättas längs E18 för att minska ljudnivåerna från motorvägen. Kommunen bör även avsätta ytterligare medel till vägunderhåll för att snabbare minska den befintliga underhållsskulden samt för att genomföra trafiksäkerhetshöjande åtgärder, till exempel vid järnvägs korsningen i Djursholms Ekeby, Invernesskorset, sträckan längs Mörbygårdsvägen vid Danderyds sjukhus samt i områden kring förskolor och skolor.

Liberalerna vill att kommunen överväger ett eget kommunhus i stället för att fortsätta betala höga hyror. Detta skulle vara en investering i framtida ekonomisk självständighet.

Liberalerna vill:

- planera för demografisk balans så att invånarna kan leva större delen av livet i Danderyd
- ta fram en stadsplan för Danderyd
- förnya torgen i Enebyberg, Nora och Djursholm med bostäder, service, mötesplatser och rekreationsytor
- bygga nya bostäder på Klövergården och Östberga handelsområde
- se en blandning av småhus, stora bostadsrätter och hyresrätter
- genomföra en pilot för byggemenskaper genom att kommunen anvisar mark för ändamålet
- fortsätta investera och reinvestera i äldreboenden, skolor, idrottsanläggningar och arbetsplatser i takt med befolkningens behov, särskilt vid Danderyds sjukhusområde
- anlägga bullervallar längs E18
- öka investeringarna i vägunderhåll och trafiksäkerhetshöjande åtgärder
- utreda bygge av ett eget kommunhus

Ett klimatsmart och miljövänligt Danderyd

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver både lokala och globala lösningar. För att Danderyd ska vara tryggt, motståndskraftigt och hållbart krävs ett målmedvetet klimat- och miljöarbete som både minskar utsläppen och stärker beredskapen mot extremväder. Genom att kombinera tydliga klimatmål med praktiska åtgärder i den fysiska miljön kan Danderyd utvecklas på ett sätt som värnar naturen, säkerställer en robust infrastruktur och förbättrar livskvaliteten för alla som bor och verkar här. Detta är avgörande för att kommunen ska klara både dagens behov och morgondagens prövningar.

Liberalerna anser att det är avgörande att Danderyd håller fast vid sina klimat- och energimål, med utgångspunkt i det globala målet om att begränsa temperaturökningen till högst 1,5 grader jämfört med förindustriell tid. Det innebär att fortsatt värna ett hållbart energiutnyttjande i kommunens verksamheter och att upprätthålla en elektrifierad fordonsflotta. För att ytterligare stärka Danderyds klimatarbete bör kommunen också utreda nya åtgärder som kan bidra till att minska klimatpåverkan och möta kommunens behov av klimatanpassningar.

För att säkra en trygg vattenförsörjning och stärka beredskapen mot extremväder som skyfall behöver investeringar göras i vatten- och avloppssystemet. Tack vare bland annat Liberalerna har förnyelsetakten i VA-nätet halverats från 600 år till 300 år, och det är nu viktigt att kommunen snabbt når en förnyelsetakt på 100 år. För att ytterligare stärka beredskapen mot extremväder bör kommunen fortsätta att plantera träd, särskilt vid hårdgjorda ytor, för att ge Danderydsborna svalka under värmeböljor.

Ett rent Danderyd är inte bara en estetisk fråga, det handlar om miljö, trygghet och ekonomi. Skräpiga miljöer, exempelvis kring Mörby centrum och Danderyds sjukhus, riskerar att skapa en negativ spiral där skräp föder mer skräp. Välskötta offentliga platser stärker däremot tryggheten och gemenskapen. Liberalerna vill att kommunen växlar upp sitt arbete mot nedskräpning genom regelbundna skräpmätningar, informationsinsatser om lagstiftning samt tydliga åtgärder för att minska fimpar och plast i offentliga miljöer. Rökrutor vid Mörby centrum och befogenhet för ordningsvakter att bötfälla nedskräpning är konkreta åtgärder som bör övervägas.

Liberalerna vill:

- försvara kommunens klimat- och energimål
- utreda nya åtgärder som kan bidra till att minska kommunens klimatpåverkan och möta kommunens behov av klimatanpassningar
- fortsätta investera i VA-nätet för att nå en förnyelsetakt på 100 år
- fortsätta plantera träd, i synnerhet vid hårdgjorda ytor
- intensifiera arbetet mot nedskräpning
- införa rökrutor vid Mörby centrum
- ge ordningsvakter befogenhet att bötfälla nedskräpning

Hållbara resor och en tillgänglig kommun

Kollektivtrafiken är en nyckelfråga för både klimatet och tillgängligheten. I Danderyd reser många redan kollektivt, men kapaciteten norr om kommunen är underdimensionerad. Genom att göra den mer tillgänglig och pålitlig kan fler välja kollektivtrafik framför bilen. Detta stärker både trafiksäkerheten, förbättrar framkomligheten på E18 och genomfartslederna samt minskar utsläppen.

Som länk mellan yttre norrort och Stockholms innerstad drabbas Danderyd särskilt hårt när flaskhalsar uppstår i systemet. De öst–västliga förbindelserna till angränsande kommuner är i störst behov av snabba förbättringar och en förlängning av tunnelbanan till Täby, som Liberalerna länge drivit, är fortsatt en viktig långsiktig lösning som bör utredas. Men för att möta invånarnas behov krävs åtgärder redan här och nu. Danderyd behöver därför kraftfullt driva på både regionen och angränsande kommuner för att få till de investeringar som krävs för ett hållbart och fungerande trafiksystem.

Under mandatperioden 2022–2026 har vänsterstyret i Region Stockholm valt att ta in en stor del av busstrafiken i egen regi. Detta har visat sig bli kostsamt och har tvingat regionen att minska turtätheten på flera linjer i länet, däribland i Danderyd. Liberalerna vill i stället att busstrafiken återigen upphandlas i konkurrens och att turtätheten ökar, inte minst på linje 601 som är en viktig förbindelse inom kommunen. Vi vill också se över möjligheten att utvidga linje 601 så att den även stannar vid Svanholmsparken. På så sätt får fler nära till bussen och kan välja kollektivtrafiken, till exempel Tranholmsborna.

För att främja hållbara transportval och möta framtidens mobilitetsbehov behövs en ny parkeringsstrategi. Liberalerna vill införa parkeringsavgifter på platser där trängsel uppstår, exempelvis vid Vasagården och Danderyds gymnasium. Detta harmoniserar med andra skolor, som Mörbyskolan, där avgifter redan finns. Rätt utformade parkeringsavgifter kan styra trafiken effektivare, minska onödig bilkörning och frigöra utrymme för gång, cykel och kollektivtrafik – utan att försvåra för näringsidkare och besökare. Kommunen bör även fortsätta att uppmuntra barn och unga att cykla till skolan, exempelvis genom initiativet säkra skolvägar, för att minska trängseln och främja hälsosamma vanor.

Ett hållbart och välfungerande Danderyd kräver långsiktiga investeringar i kollektivtrafik och genomtänkta styrmedel. Liberalerna står bakom trängselskatten in till Stockholm, men vill att intäkterna går till regionen istället för att gå till staten.

Liberalerna vill:

- utreda tunnelbana till Täby
- förbättra öst–västliga kollektivtrafikförbindelser
- upphandla busstrafiken som tagit in i egen regi
- öka turtätheten i busstrafiken

- ta fram en ny parkeringsstrategi
- uppmuntra fler barn och unga att cykla till skolan
- regionalisera trängselskatten

Kultur, idrott och mötesplatser för alla

Ett rikt kulturliv och en aktiv fritid stärker både folkhälsan och sammanhållningen i samhället. Liberalerna vill att Danderyd ska vara en kommun där alla, oavsett ålder och bakgrund, har tillgång till kultur, idrott och meningsfulla fritidsaktiviteter. Den fria kulturen, civilsamhället och föreningslivet spelar en avgörande roll, inte minst i att förebygga psykisk ohälsa, missbruk och social isolering.

Liberalerna står upp för principen om ett bibliotek i varje kommunal del och vill undersöka möjligheten att använda bibliotekskortet i andra kommuner. Ett kommunalt museum bör etableras i samarbete med kultur- och hembygdsföreningar, där finansieringen sker genom donationer, biljettintäkter och frivilliga krafter snarare än skattemedel.

Konsten i kommunen ska vara tillgänglig för fler. Därför vill Liberalerna genomföra en inventering av kommunens konstsamling och rotera verk mellan kommunala lokaler. Vi försvarar också procentsregeln, som innebär att en procent av kommunens nyinvesteringsutgifter avsätts till konstnärlig utsmyckning.

Fritidsverksamheten behöver utvecklas i nära dialog med unga. Liberalerna vill att ungdomar ska ges möjlighet att vara delaktiga i utformningen av verksamheten. Dessutom bör behovet av fler fältassistenter utredas för att stärka tryggheten.

Idrottsanläggningarna ska vara tillgängliga året om. Fotboll är numera en åretruntsport, och i takt med att efterfrågan under vinterhalvåret ökar bör Danderyd etablera minst en uppvärmd fotbollsplan, med målsättningen att på sikt ha en i varje kommunal del. Vidare bör en översyn av fotbollstaxorna genomföras, och möjligheten att boka mindre delar av planerna, exempelvis fjärdedelar, utredas. Detta skulle öka planernas beläggning, särskilt vintertid. Läktare och fullgoda omklädningsrum behöver finnas för att skapa goda förutsättningar för både spelare och publik. En ny servicebyggnad vid Danderyds gymnasium bör uppföras för att förbättra både skolans och föreningslivets tillgång till moderna faciliteter.

För att främja en inkluderande idrott vill Liberalerna se över LOK-stödet så att föreningar som skjuter upp selektering av barn premieras. Generellt ska kommunen prioritera breddidrotten bland ungdomar, framför elitsatsningar som ofta har en högre andel deltagare från andra kommuner. Kommunen ska också vara positiv till samarbete med föreningsliv och näringsliv för finansiering och drift av idrottsanläggningar – under tydlig styrning och uppföljning. Mindre idrotter och specialhallar kan med fördel samordnas mellan flera kommuner. Vidare bör en fritidsbank införas

där barn kan låna sportutrustning med sitt bibliotekskort. Verksamheten kan drivas genom donationer och placeras i befintliga lokaler, exempelvis tidigare skollokaler.

Kommunen bör skapa fler tillgängliga ”third places”, till exempel mötesplatser i solläge med uteserveringar, aktivitetshus och ytor för spontanidrott. Danderyd behöver även en tydlig strategi för vackra planteringar i offentlig miljö, exempelvis med hjälp av skelettjord längs vägar, för att stärka kommunens trivsel och identitet. Vidare bör kommunen genomföra en inventering av sina parker och naturområden för att ta fram en underhållsplan som säkerställer att dessa miljöer förblir välmående och tillgängliga för Danderydsborna.

Kommunens uppskattade badhus, Mörbybadet, närmar sig slutet av sin tekniska livslängd. Det är därför viktigt att kommunen fortsätter att utreda förutsättningarna för att bygga ett nytt badhus som en del av kommunens långsiktiga satsningar på välfärd, rekreation och folkhälsa. Ett fungerande badhus är dessutom avgörande för att säkerställa fullgod simundervisning för Danderyds barn. Vi vill även etablera ett idrottscenter i anslutning till det framtida badhuset för att samla fler aktiviteter och skapa naturliga mötesplatser för barn, unga och familjer. Vid arbetet med Danderyds framtida badhus och en eventuell utveckling av Mörbyhallen vill vi undersöka hur fler idrottsaktiviteter kan samsas på platsen.

Liberalerna vill:

- bevara ett bibliotek i varje kommundel
- undersöka möjligheten att använda bibliotekskortet i flera kommuner
- etablera ett kommunalt museum
- inventera och rotera kommunens konstverk i kommunens lokaler
- försvara procentsregeln
- utreda behovet av fler fältassistenter
- etablera en uppvärmd fotbollsplan
- genomföra en översyn av fotbollstaxorna
- utreda möjligheterna att boka mindre delar av fotbollsplanerna, exempelvis fjärdedelar
- bygga en servicebyggnad vid Danderyds gymnasium
- se över LOK-stödet så att det premierar sen selektering
- utöka samarbetet med föreningsliv och näringsliv kring finansiering och drift av idrottsanläggningar
- samverka med andra kommuner kring mindre idrotter och specialhallar
- införa en fritidsbank
- verka för fler ”third places”
- ta fram en strategi för vackra planteringar i offentlig miljö
- genomföra en inventering av parker och naturområden för att sedan ta fram en underhållsplan för dessa
- utreda bygget av ett nytt badhus
- etablera ett idrottscenter vid det framtida nya badhuset

